

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA „PETRE ANDREI” DIN IASI
1.2 Facultatea	PSIHOLOGIE, ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ
1.3 Departamentul	PSIHOLOGIE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ
1.4 Domeniul de studii	ASISTENȚĂ SOCIALĂ
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii / Calificarea	ASISTENȚĂ SOCIALĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	DEZVOLTARE UMANĂ						
2.2 Titularul activităților de curs	LECT. UNIV. DR. ADINA IULIA ȘANDRU						
2.3 Titularul activităților de seminar	LECT. UNIV. DR. ADINA IULIA ȘANDRU						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare*	EX	2.7 Regimul disciplinei**	Oblig atoriu

* Examen / Colocviu / Proiect

** Obligatoriu / Opțional / Facultativ

3. Timpul total estimat al activităților disciplinei (ore pe semestru)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar / laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar / laborator	28
3.7 Distribuția fondului de timp					ore
3.7.1. Participare la orele de curs și seminar / lucrări / practică de specialitate*					52
3.7.2. Examinări*					4
3.7.3. Studiul după manual / suport de curs, bibliografie și notițe					20
3.7.4. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
3.7.5. Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
3.7.6. Consultații					4
3.8 Total ore studiu individual**					69
3.9 Total ore pe semestru***					5x2 5=1 25
3.10 Numărul de credite					5

* Activitățile din categoriile 3.7.1. și 3.7.2. fac parte din orele didactice.

** Orele de studiu individual cuprind activitățile din categoriile: 3.7.3., 3.7.4., 3.7.5. și 3.7.6.

Notă: Se recomandă ca numărul orelor de studiu individual să fie cel puțin egal cu cel al orelor de pregătire universitară formată din ore didactice.

*** Totalul orelor pe semestru rezultă din înmulțirea numărului de credite alocate disciplinei cu 25 ore / credit.

4. Precondiții (unde este cazul)

4.1 De curriculum	Introducere în sociologie, Dezvoltare comunitară
4.2 De rezultate ale învățării	Diagnoza problemelor sociale

5. Condiții

5.1. de desfășurare a cursului	Cursul se desfășoară pe baza suportului de curs și a bibliografiei indicate, având un caracter interactiv
5.2. de desfășurare a seminarului / lucrărilor / practicii	Seminarul se desfășoară pe baza bibliografiei și a suportului de curs. Sarcinile de lucru se rezolvă în echipe și/sau individual, sub îndrumarea cadrului didactic.

6. Obiectivul general al disciplinei

Familiarizarea studenților cu problematica dezvoltării umane și înțelegerea conceptelor ce țin de antropologia socială și culturală. Prezentarea și analizarea celor mai importante concepții cu privire la dezvoltarea umană.

7. Rezultatele învățării

Cunoștințe	C1.Studentul/Absolventul definește conceptele, teoriile și metodele de diagnoză și intervenție pentru reducerea riscurilor sociale.
Aptitudini	A1.Studentul/Absolventul acordă informații, servicii sociale și realizează conexiuni între resursele comunitare și problemele beneficiarilor.
Responsabilitate și autonomie	R8.Studentul/Absolventul promovează drepturile omului și incluziunea socială. R9.Studentul/Absolventul promovează schimbări în relațiile dintre indivizi, familii și comunități.

8. Metode de predare

9. Conținuturi

9. 1 Curs	Metode de predare	Timp alocat
Teorii antropologice cu privire la dezvoltarea umană. 1. Evoluționismul 2. Mutaționismul 3. Difuzionismul 4. Funcționalismul 5. Structuralismul 6. Antropologia interpretativă	Prezentare, dezbateri	7h
Teorii filosofice cu privire la dezvoltarea umană 1. Teorii contractualiste 2. Teorii economice 2.1. Teorii economice asupra evoluției și dezvoltării societății 2.1.1. Activitatea și teoria economică 2.1.2. Teorii economice 2.2. Teorii privind finalitatea socială a creșterii economice 2.2.1. Teoria economiei bunăstării (Welfare Economics) 2.2.2. Teoria selecției sociale 2.2.3. Teorii economice ale justiției sociale 2.2.4. Contractualismul și utilitarismul 2.2.5. Teoria optimizării „economiei bunăstării” 2.2.6. Teoria capitalului uman 3. Teorii ale violenței 3.1. Forme și tipuri ale agresivității și violenței 3.2. Modele și teorii ale agresivității 3.3. De la violența stării de natură la violența instituționalizată 3.4. Violența simbolică - forța ordonatoare a societăților?	Prezentare, dezbateri	7h

3.5. Violența socială, acțiunea rațională și puterea politică		
Categoriile societății umane 1. Economicul 1.1. Istoria activității economice 1.2. Evoluția, formele și funcțiile banilor 1.3. De ce o categorie a umanului/societății? 2. Politicul 3. Religiosul	Prezentare, dezbatere	7h
Evoluția istorică a asistenței sociale 1. Evoluția istorică a asistenței sociale în lume 2. Evoluția istorică a asistenței sociale în România 3. Sistemul de asistență socială în România / 142 3.1. Conceptul de asistență socială. Caracteristici și principii ale asistenței sociale 3.2. Organizarea și reglementarea asistenței sociale 3.3. Obiectivele sistemului de asistență socială 4. Formele de sprijin din domeniul asistenței sociale 4.1. Ajutorul social 4.2. Acordarea de sprijin familiilor cu copii 4.2.1. Alocația de stat pentru copii 4.2.2. Alocația de naștere 4.2.3. Alocația suplimentară pentru familiile cu mai mulți copii (complementara) 4.3. Ajutorul acordat soțiilor militarilor în termen 4.4. Alte forme de sprijin din domeniul asistenței sociale 4.4.1. Alocații de sprijin destinate familiilor 4.4.2. Ajutoare de urgență și financiare 4.4.3. Ajutorul pentru încălzirea locuinței pe perioada sezonului rece	Prezentare, dezbatere	7h
Bibliografie Referințe principale (bibliografie minimală) Alexander, J.C.; Seidman, S. (coord.), 2001, <i>Cultură și societate. Dezbateri contemporane</i> , Iași, Editura Institutului European. Balandier, Georges, 1998, <i>Antropologie politică</i> , Timișoara, Editura Amarcord & Central European University., Bădescu, Ilie; Duncaciu, Dan; Baltasiu, Radu, 1997, <i>Istoria sociologiei. Teorii contemporane</i> , București, Editura Eminescu. Benedict, Ruth, 1989, <i>Patterns of Culture</i> , Houghton Mifflin Company, Boston. Boas, Franz, 1962, <i>Anthropology and Modern Life</i> , Dover Publications. Boia, Lucian, 2004, <i>Între înger și fiară. Mitul omului diferit din Antichitate până în zilele noastre</i> , București, Editura Humanitas. Bonte, Pierre; Michel Izard, 1999, <i>Dicționar de etnologie și antropologie</i> , Iași, Editura Polirom. Branda, Alina, 2002, <i>Repere în antropologia culturală</i> , Cluj Napoca, Editura Fundației pentru Studii Europene. Buzalic, Alexandru, 2022, <i>Anthropos omul</i> , Târgu-Lăpuș, Editura Galaxia Gutenberg Cassirer, Ernst, 1994, <i>Eseu despre om</i> , București, Humanitas. Clastres, Pierre, 1995, <i>Societatea contra statului. Studii de antropologie politică</i> , București, Editura Ararat. Coman, Mihai 2008, <i>Introducere în antropologia culturală. Mitul și ritul</i> , Iași, Editura Polirom. Coposescu, Silviu, 2006, <i>Antropologie culturală</i> , Brașov, Editura Universității Transilvania. Darwin, Charles, 1957, <i>Originea speciilor prin selecție naturală sau păstrarea raselor favorizate în lupta pentru existență</i> , traducere de Ion E. Fuhn, București, Editura Academiei. Deliege, Robert, 2007, <i>O istorie a antropologiei. Școli, autori, teorii</i> , Chișinău, Editura Cartier Deliege, Robert, 2008, <i>Introducere în antropologia culturală. LeviStrauss astăzi</i> , Chișinău, Editura Cartier. Durkheim, Emile, 1974, <i>Regulile metodei sociologice</i> , București, Editura Științifică. Durkheim, Emile, 1995, <i>Formele elementare ale vieții religioase</i> , Iași, Editura Polirom.		

Durkheim, Emile, 2008, *Diviziunea muncii sociale*, București, Editura Antet.

Flonta, Mircea, 2010, *Darwin și după Darwin. Studii de filozofie a biologiei*, București, Editura Humanitas.

Fraser, James, 1965, *Creanga de aur*, BPT, București.

Frobenius, Leo, 1982, *Cultura Africii. Prolegomene la o teorie a configurării istorice*, București, Editura Meridiane.

Gavriliuță, Cristina, 2003, *Socioantropologia fenomenului religios*, Iași, Editura Fundației AXIS.

Gavriliuță, Nicu, 2009, *Antropologie socială și culturală*, Iași, Polirom.

Geertz, Clifford, 1973, *The Interpretation of Cultures: Selected Essays*, Basic Books, New York,.

Géraud, Marie-Odile, Olivier Leservoisier, Richard Pottier, 2001, *Noțiunile-cheie ale etnologiei*, Iași, Polirom.

Harris, Marvin, *Cultural Anthropology*, Harper Collins College Publishers, New York, 1995.

Lévi-Strauss, Claude, 1973, *Antropologia structurală*, București, Editura Politică.

Lévi-Strauss, Claude, 2020, *Antropologie structurală zero*, Iași, Editura Polirom

Lévi-Strauss, Claude, 1995, *Mitologice I. Crud și gătit*, București, Editura Babel.

Malinowski, Bronislaw, 1968, *Une théorie scientifique de la culture*, Maspéro, Paris.

Marghescu, Georgeta, 1999, *Introducere în antropologia culturală*, București, Editura Fundației România de Măine.

Mauss, Marcel, 1997, *Eseu despre dar*, Iași, Editura Polirom.

Mauss, Marcel; Hubert, Henri, 1996, *Teoria generală a magiei*, Iași, Editura Polirom.

Oișteanu, Andrei, 2021, *Moravuri și năravuri. Eseuri de istorie a mentalităților*, Iași, Polirom

Pountney, Laura, Maric Tomislav, 2021, *Introducing Anthropology – What Makes Us Human*, Polity Press

Referințe suplimentare (bibliografie extinsă/ opțională)

Petrescu, Nicolae, 2001, *Primitivii*, Cluj, EFES, Cluj.

Pribac, Sorin, 2004, *Orientări și curente în antropologia culturală*, Timișoara, Editura Universității de Vest.

Radcliffe-Brown, Alfred R., 2000, *Structură și funcție în societatea primitivă. Eseuri și discursuri*, Iași, Editura Polirom.

Segalen, Martine (coord.), 2002, *Etnologie. Concepte și arii culturale*, Timișoara, Editura Amarcord.

Tarot, Camille, 2001, *De la Durkheim la Mauss. Inventarea simbolicului*, Timișoara, Editura Amarcord.

Troc, Gabriel, 2006, *Postmodernismul și antropologia culturală*, Iași, Editura Polirom.

Zamfir, Cătălin; Stoica, Laura, 2006, *O nouă provocare: dezvoltarea socială*, Iași, Editura Polirom.

9.2. Seminar / laborator

Teme și bibliografie pentru fiecare temă

Conceptul dezvoltării umane și analiza interdisciplinară a acestuia

Bibliografie:

Balandier, Georges, *Antropologie politică*, Editura Amarcord & Central European University, Timișoara, 1998

Bădescu, Ilie; Duncaciu, Dan; Baltasiu, Radu, *Istoria sociologiei. Teorii contemporane*, Editura Eminescu, București, 1997

Coposescu, Silviu, *Antropologie culturală*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2006

Dovezi antropologice cu privire la originea ființei umane

Bibliografie:

Pierre Bonte & Michel Izard (coord.), *Dicționar de etnologie și antropologie*, Polirom, Iași, 1999

Pierre Teilhard de Chardin, *Fenomenul uman*, Editura AION, Oradea, 1997

Marile falsuri ale antropologiei

Bibliografie:

Nicu, Gavriliuță, *Antropologie socială și culturală*, Editura Polirom, Iași, 2009

Teorii ale evoluționismului sociologic

Bibliografie:

Nicu, Gavriliuță, *Antropologie socială și culturală*, Editura Polirom, Iași, 2009

Deliege, Robert, *O istorie a antropologiei. Çcoli, autori, teorii*, Editura Cartier, Chișinău, 2007

Determinativele ființei umane din perspectivă filosofică Bibliografie: Aristotel, <i>Politica</i> , I, I, 8, Editura Antet, 1995, p.5. Seneca, <i>Scrisori către Luciliu</i> , Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1966, p. 306 Étienne Gilson, <i>Filosofia în Evul Mediu</i> , Editura Humanitas, București, 1995
Determinativele ființei umane din perspectivă antropologică Bibliografie: Étienne Gilson, <i>Filosofia în Evul Mediu</i> , Editura Humanitas, București, 1995
Teorii antropologice asupra progreselor organizării sociale Bibliografie: Durkheim, Emile, <i>Diviziunea muncii sociale</i> , Editura Antet, București, 2008 Evans-Prichard, E.E., <i>Anthropologie Sociale</i> , Payot, Paris, 1950
Marcel Mauss și Bronislaw Malinowski. Teoria darului în societatea tradițională Bibliografie: Marcel Mauss, <i>Eseu despre dar</i> , Editura Institutul European, Iași, 1993,
Statul modern în concepția lui Jean-William Lapierre Bibliografie: Jean-William Lapierre, <i>Viață fără stat?</i> , Editura Institutului European, Iași, 1997, p. 70 Anton Carpinschi, <i>Studiu introductiv la ediția română a cărții lui Jean-William Lapierre, Vivre sans État? Essai sur le pouvoir politique et l'innovation sociale (Viață fără stat?)</i> , apărută la Editura Institutului European, Iași, 1997.
Universalitatea statului în concepția lui Robert Lowie Bibliografie: Georges Balandier, <i>Antropologie politică</i> , Editura Amarcord, Timișoara, 1998
Evoluția istorică a asistenței sociale Bibliografie: Zamfir, Elena & Zamfir, Cătălin (coord.), <i>Politici sociale. România în context european</i> , Editura Alternative, București, 1995
Sistemul protecției sociale în societatea contemporană Bibliografie: Mănoiu, Florica & Epureanu, Viorica, <i>Asistența socială în România</i> , Editura ALL , București, 1996
Sistemul de protecție socială în România Bibliografie: Zamfir, Elena & Zamfir, Cătălin (coord.), <i>Politici sociale. România în context european</i> , Editura Alternative, București, 1995
Rapoartele ONU asupra dezvoltării umane . Interpretarea rapoartelor www.euractiv.ro

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală
10.4 Evaluare sumativă (Examen / Colocviu / Proiect)	Ponderea în notare: - 80% răspunsurile la examenul de evaluare finală; 20% evaluarea continuă pe parcursul semestrului, prin teste, lucrări de control; teme, referate, eseuri, proiecte etc	Examen scris	80

10.5 Evaluare continuă (pe parcursul seminarelor / laboratoarelor etc.)	- activități aplicative / lucrări practice	Prezentare referate	20
10.6 Condiții de promovare			

Data completării	Titular de curs (semnătura)	Titular de seminar / lucrări (semnătura)
27.09.2025	Lector univ. dr. Adina Iulia Șandru 	Lector univ. dr. Adina Iulia Șandru
Data avizării în departament	Director de departament (semnătura)	
	Lector univ. dr. Alexandru Bodnariu 	